

ni kaj v usta nesti, takrat je še posebno hudo v takem diggerskem mestu. Slednjič k vsem tem nadlogam še bolezen pritisne, im smrt pobere mnogo žrtev.

Kopanine portlandske so bile ta čas do malega izpraznjene. V katerokoli jamo sem zlezal, povsodi je bilo uže vse pregledano in pobrano. Več tisoč zlatokopov je sicer še delalo v jamah po 20 do 50 črevljev globokih, ali z neznatnim dobičkom. Sprevidel sem, da čisto sam se ne morem dela lotiti. Tistih časov ni več, ko je v Avstraliji zlato na površini ležalo, n. pr. v Blackforestu, v Bendigu in drugej.

Potikal sem se z mesta na mesto, prehodil sem razne kopanine, n. pr. Great-Westend, Amphitheater, German-Gully, Blackshoe, ali povsodi sem zadeval ob bedo, tožbe in nezadovoljnost. Konečno sem šel pogledat še v Lamplough, kjer so bili nedavno osledili bogato žilo v globini 12 črevljev. Tudi tu je bilo uže na tisoče ljudij, tako da nisem mogel k delu priti. Samo za poskušnjo sem se spustil z nekim Hanoverancem v star, 30 črevljev globok jašek. V enem tednu sva dobila samo dva kosca zlata in nekaj drobtin. Drugega tedna pa je po noči prišel lijak, ki je vse jaške zalil prav do vrha.

Ta čas je šla govorica po Avstraliji, da so osledili zlato v vzhodnej Indiji. S početka tej govorici nobeden ni dosta verjel, ali kmalu se je začelo s tako gotovostjo o tem govoriti, da so se tudi treznejši in skušenejši diggerji na limance ujeli. Angleške novine, kakor znamo, v takih okolnostih vselej kosmato lažejo, tudi ta pot so pisale z veliko pohvalo o zlatih rudnikih indijskih. Kmalu so se pokazali tudi taki ljudje, ki so baje naravnost z Indije prišli delavcev iskat. To so bili najeti agentje, kaj pak, in kot očitvidci so pripovedali prava čudesa ob Indiji. Da, s same Kalkute so dan na dan dohajale nove vesti o bogatih najdiščih, in tako je kmalu vse od kraja govorilo zgolj ob indijskem Eldoradu. „Indija, Indija!“ to je bilo od slej gaslo avstralijskim zlatokopom.

Ta novica je bila v Avstraliji ta čas tem povoljnejša, čim brže je ginilo zlato v rudnikih viktorijskih, in čim bolje so vreli ljudje vkup sreče iskat, pa so morali naposled brez dela postopati in živeti v največem pomanjkanju. Kdor je le mogel, hitel je v Melbourne, da se pri prvej priliki vkrci in odpelje v blaženo Indijo.

Z vsega tega so Angleži napravili dobro kupčijo. Znižali so vožnino z Melbourne v Kalkuto, da bi tem več ljudi se spustilo čez morje. In res je plulo na tisoče ljudi v obljubljeni deželo. Nobeden pa ni slutil takrat, da so postali žrtva novinarske reklame in jalovih obetov prevejenim agentom. S tako družbo sem se tudi jaz odpravil v Melbourne, in oktobra 1859. l. sem odplul s pristanišča filipskega.

V 28 dneh smo bili v Kalkuti. No, ali smo bili prevarjeni! Opevani zlati rudniki so se skapljali na eno samo kopanino, v katerej so le malo zlata dobivali. Trdili so celo to, da so to mrvico zlata spekulantje podvrgli. Potikal sem se par tednov po azijskej zemlji, ali

nič me ni mikalo. Delavnim ljudem sem bral na obrazu samo bedo in pomankanje, bili so raztrgani, polugoli in vsi zdelani od trdega dela. Kaj ho'emo tu! Prišli smo z dežja pod kap. Tu ne kaže ostati. Na srečo sem dobil ameriško ladijo s čajem v Avstralijo namenjeno. Predstavil sem se kapitanu in se izkazal, da sem ameriški občan. Kapitan me je z veseljem sprejel na ladijo.

Pristali smo v Singaporu, in potem pripluli brez vseh nezgod v Hong-Kong. To je nevelik skalnat ostrov pri zalivu kantonskem. Leta 1842 so ga odstopili Kitajci Angležem, ki so na severnem pobrezju ustanovili mesto z ugodnim in varnim pristaniščem. Nismo se dolgo tu pomudili, potem pa smo odpluli proti Avstraliji. Aprila mesca smo se zasidrili v Adelaidi.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Beda na Kranjskem. Kolikor bolj se beda izraža tudi v prošnjah za razdelitev semenskega žita in sadežev, toliko očitnejše se kaže nezadostnost sredstev, katera so na razpolaganje deželnemu odboru, akoravno je ta že zdavnej in visoko prekoračil one meje, katere mu stavi samo po deželnem kreditu. Sila je ravno velika in nujna, ker seme mora pravočasno v zemljo, sicer je leto zgubljeno za pridelke. Toliko, kakor je pa sedaj mogoče deliti semenskih podpor, je očividno tako nezadostno, da si mnogo gg. župnikov celo ne upa razdeliti razposlanih jim darov. Primeroma skaže občina 100 kvintalov krompirja za seme, po sedanjih razmerah pa je mogoče doposlati ji k večjem 20 kvintalov ter dodati ji k večjem negotovo obljubo, da se dopošlje še družih semen ako doide zadostna državna podpora. Ravno tako nahaja se slučaj, da je občina dobila kolikor moč izdatno podporo, katera pa pokriva komaj $\frac{1}{4}$ vse potrebe semenske in pri tem ostane za kajzarje, ki imajo svojo hišico, mnogo otrok in poleg nekolic lastnega polja v najemu, še par oralnjiv. Taki ljudje potrebovali bi po 100 kil krompirja, 50 kil ovsa, 30 kil fižola, 50 kil ječmena in 80 kil ajde, pa jim je mogoče dati k večjem 10 kil krompirja vsega skupaj! Nadejamo se sicer to pot, da nam še pred sklepom tega lista doide poročilo o privoljeni tako izdatni podpori vladini, da bode enkrat konec polovičarskega dela, da bode gg. župnikom in županom mogoče prevzeti silno težko breme razdelitve. Pa kader ta trenutek pride, prosimo tudi vse merodajne osebe v deželi, da takoj posežejo vmes, da višino potrebe nepristransko naznanijo in pri razdelitvi strogo na to pazijo, da se izmed revnih težko prizadetih ne prezre nihče, tako, da se smemo vsaj nadejati, potem ko smo storili vse, kar mogoče, da odvernemo bedo vsaj za prihodno zimo, ako izostane nova nesreča. Zarad pomanjkanja semena, zemlja sedaj ne sme ostati neobdelana in neobsejana, to nam mora sedaj pred vsem biti

vodilo. One može, katerem se v roke poklada razdelitev podpor, pa opozarjamo: da naj se obilnejše ozirajo na najmanjše posestnike, delijo naj toraj od spodaj gori; večji posestniki so mnogi gotovo tudi zelo potrebni in podpore njihove naj bodo po moči izdatne, ako pa že primanjka, kar je gotovo v vsih slučajih, naj si rajši že sami pomagajo večji posestniki s kreditom, ki ga še imajo, ali pa s tem, da še nekoliko počakajo.

— Državni zbor prične danes zopet svoje delovanje z budgetno razpravo. Kakor čujemo, vdeležijo se slovenski poslanci tudi letos primeroma razprav pri državnem proračunu in želimo jim dobrega vspeha enako glede načina in vredbe govorov, kakor posebno tudi glede sadu, katerega naj bi bogato obrodili govori na duševni in gmotni napredek slovenskega naroda.

— Potrjeni deželni zakon. V zadnem zasedanji deželnega zbora kranjskega sklenjen načrt zakona o nakladi na vodovod ljubljanski, prejel je Najvišje potrjenje. Od te strani toraj vodovod ne bode našel zaprek.

— Gerbič-ev koncert v redutni dvorani, ki je bil minulo nedeljo bil je primerno dobro obiskan. Prostori v pritličji bili so do malega razprodani, na galeriji našlo bi bilo pa prostora še zdatno število poslušalcev. Iz med gostov ki so došli poslušat koncert, omenjamo: gospoda c. k. deželnega predsednika barona Winkler-ja z gospico hčerko baronico Andrejano, deželnega glavarja, mestnega župana, predsednika c. k. kmetijske družbe in mnogo druge odlične gospode. Pri nastopu poklonile so gospodičine pevke gospodu beneficijantu lavorov venec, kar je občinstvo sprejelo z glasnim odobravanjem. Posamezne točke sporeda vršile so se odlično in živahno so bili pohvaljeni mešani in moški zbor s samospévom Pucihar-jevim, samospév beneficijantov, igra na gosli Moser-jeva, izgledno spremljevanje vodje viteza Janušovskega in pa samospév z glasovirjem gospice Daneševe. Tudi mešan čveterospév sprejet je bil z zasluženjo pohvalo. Prav zadovoljno zapustilo je krog $\frac{1}{2}$ 10. ure občinstvo dvorano po dveurnem prijetnem muzikaličnem užitku.

— Volitve v mestni odbor ljubljanski. Priprave za mestne občinske volitve pričele so se z nekaterimi očitnimi znamenji nezadovoljnosti med volilci. K volilnem shodu, katerega je sklical meščanski narodni odbor, prišlo je izmed 1051 vpisanih volilcev samo 12, ki naravno niso čutili v sebi poklica z vspehom temu razredu staviti kandidatov. Minulo nedeljo pa je bilo po vogalih ljubljanskih ulic nabitih troje listov kandidatov, katerim bi večinoma pristajalo ime narodnih kandidatov,

Videti je bila lista „Narodova“, lista obrtnega društva“ in pa konservativna lista „Slovenčeva“. Bati se je bilo zmešnjav in morebiti ožjih volitev, toda bitka stekla se je nepričakovano gladko. A deležba mala že kaže, da se nihče ni posebno razgreval za izid, ker na volišče prišlo je izmed 1051 volilcev samo 380 in izvoljeni so bili vsi kandidati je Slovenčevi namreč: gg. Valentin-

čič z 251 glasovi, Tomšič 242, Dolenc Orosl. 237, Peterca Fr. 211 in Prosenec 202 glasovi.

— Poveljništvo vojne ljubljanske prevzel je minulo soboto gosp. generalmajor vitez Šilhavsky, potem ko se je ravno tisti dan prejšnji poveljnik Fml. pl. Keil poslovil od vojaštva za vedno. Prosil je namreč za vmirovljenje in s sprejeto to prošnjo, odlikovan je bil s komturskim križem Leopoldovega reda; vojaška godba napravila mu je v petek večer zastaveničko.

— Sijajni vspehi dobrodelnosti. Vincencijeva družba v Ljubljani, pod vodstvom zasluženega svojega predsednika prošta dr. Antona Jarca razposlala je ravnokar svoj letni račun, s katerega posnemamo sledeče številke:

	dohodkov		stroškov	
1. Marijanišče .	14.463	gld. 8 kr.	14.435	gld. 31 kr.
2. Deško zavetišče	331	„ 67 „	326	„ — „
3. Konf. sv. Nikol.	2 139	„ 1 „	1.957	„ 31 „
4. Konf. sv. Jakoba	1.272	„ 83 „	1.226	„ 42 „
5. Centralni svet	141	„ 48 „	86	„ 37 „
	18.548	„ 97 „	18.037	„ 41 „

— Polom hranilnice v Siseku. V ogerski državni polovici so hranilnice, banke pa tudi uradi v mnogo manj zanesljivih rokah, kakor pa so redoma pri nas. Ne zdavnej kar jo je s Požana popihal višji avtonomni uradnik z vso pomenljivo svoto gotovine, katera mu je bila izročena. Po nenavadni sreči prijeli so sleparja, preden je še zapustil meje deželne in pri njem našli so tudi večinoma vso ponezvesteno svoto. Več hranilnic je že mahoma ustavilo plačevanje, ker se je nenadoma pokazalo mnogo več dolga, kakor imetja, tako je prišla tudi pred par leti hranilnica v Siseku na boben. Vodstvo obsojeno je bilo zavolj goljufije, sedaj pa je višje sodišče izreklo oprosteno, pač pa je vodjo Friedricha obsodilo zavolj zadolžene krive, na 10 mesecev ojestrega zapora.

— Romarji avstrijski. Z Rima se brzojavlja dne 12. aprila. Danes zjutraj ob 5. uri došli smo avstrijski romarji v večno mesto. Težavno je bilo potovanje, pa vtis mesta rimskega bil je toliki, da so se pozabile vse težave. Gospodje od „Anime“ in „Campo Santi“ sprejeli so romarje z izredno ljubeznjivostjo. Dopoldne bili so romarji pri maši v cerkvi sv. Petra, potem ogledavali so baziliko. Vreme je po kratkem jutranjem dežji izredno lepo.

— Zaklad našla sta v Žalini na Dolenjskem pri kopanju gramoza. Našla sta lonec z 900 srebrnimi denarji ter si ga razdelila, nekdo ponujal je nekaj tega denarja g. Müllnerju, kustožu muzeja Rudofina; kolikor je temu prišlo pred oči, so to denarji s 13. in 14. stoletja. Teško je misliti, da bi bil denar tam spravljen poštem lastnik!

— † Knezoškof Solnograški dr. Eder umrl je minuli teden po daljnji boleznii na jetrih v 73. letu svoje dobe. Pokojni bil je 14 let knezoškof in primat Nemški „in legatus natus“ apostoljskega stola, zelo odločen ka-

tolik in nepristransk. Da tudi Slovencem nasproti ni zatajil svoje pravičnosti in naklonjenosti, pokazalo je najjasneje imenovanje dr. Napotnika za knezoškofa Mari-borškega. Nadškotje Solnograški imajo toliko predprav, da se jim po vsi pravici daje pridevek: „mali papež“. Pred vsem se ne imenujejo, temveč izvoljujejo po konzistoriji Solnograškem neodvisno od ministra za bogočastje, dalje pa tudi nadškof sam n. pr. ravno bližne škofe imenuje deloma vedno, deloma alternativno sam, neodvisno od vlade.

— (Okrajna bolniška blagajnica ljubljanska). V dobi osmih mesecev obolelo je 549 blagajničnih udov, izmed teh 491 moških in 58 ženskih. Umrlo je 12 udov, mej temi 3 ženske. Izplačalo se je bolniščine 3721 gld. 15 kr., bolniških oskrbovalnih troškov 627 gld. 84 kr., voznine 62 gld. 7 kr., zdravniških troškov 1410 gld. 84 kr., za zdravila 976 gld. 23 kr., pogrebščine 158 gld., za kopelji 32 gld. 95 kr., za terapijske pripomočke 23 gld. 98 kr., za obeznino 18 gld. — toraj skupno 7031 gld. 6 kr.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — V ponedeljek pričela so se dodatna posvetovanja o češko-nemški poravnavi.

Po izjavi Plenerjevi je sicer gotovo, da bode nemška stranka pri teh dogovorih zahtevala z novega pomnoženja sedežev za nemško veleposestvo, in da namerava sedaj to kot pogoj prememb volilnega reda sploh staviti, pa ravno tako smo prepričani, da češka stranka tega ne bo privolila in ne more privoliti, ako se ji ne da zanjo enako tehtna protikoncesija.

Ker eno je pač pogoj vse te poravnave, da možje obeh strank glede dogovorov ostanejo mož beseda. Ni pa dvomiti, da niti Plener, ne drugi, neha biti mož beseda, ako za poravnavo stavi nove pogoje.

Nadejamo se toraj, da dodatne konference pretečejo brez zaprek in brez nepričakovanih dogodb.

Danes vrši se pred sejo vpisavanje govornikov za splošno razpravo, jutri vpisavanje protigovornikov v nadrobni razpravi, pojuteršnjem pa vpisavanje zagovornikov nadrobne razprave.

Pričakovati pa je, da še vendar marsikatera nujna stvar kmalu pride v razpravo tudi med budgetno razpravo: v to vrsto spada pred vsem državna podpora za stradajoče na Kranjskem, potem pa še dvoje nujnih premenitnih gospodarskih vprašanj za Kranjsko, namreč osuševanje ljubljanskega močvirja in zgradba dolenske železnice.

Rešitve teh prevažnih vprašanj po pravici pričakuje naša dežela.

Češko. — Zanimivo je, kaj vse znajo iznajditi mladočeški poslanci samo v ta namen, da bi staročeham

pripravili zadrege. Že od minulega januarija pisarijo in govore proti poravnalnim dogovorim dunajskim, koliko člankov objavili so že „Nar. Listy“, koliko volilnih shodov priredili so mladočehi ob velikonočnih praznikih zoper staročeha in zoper poravnavo, sedaj pa je dne 9. aprila načelnik mladočeškega kluba Tilšer spustil še novo petardo zoper staročeha. Pisal je namreč dne 9. aprila dr. Riegerju pismo, v katerem mu predlaga skupni staro- in mladočeški razgovor, zarad dunajskih dogovorov; v ta shod naj bi mladočehi poslali enako število zaupnih mož, kakor staročehi in razgovor naj bi se vršil še pred 14. aprilom.

Dr. Rieger prejel je to vabilo dostavljeno mu na dom dne 11. tm. in je Tilšerju odgovoril takoj.

Omenjal je uvodoma po pravici, da tako pozno mu naznanjene želje Tilšerjeve že zavolj tega ne more spolniti, ker fizično ni mogoče, člane svojega kluba v teku 2 dni sklicati ter jim potem dne 13. aprila naznaniti, da se odpelje s tovariši svojimi k dodatnem dunajskem pogovoru. Vsaj je vendar vse ono, kar Tilšer sedaj z veliko enfazo navaja zoper dogovore, vedel že dne 27. marca, ko je prenehalo državno zborovanje; zakaj se ni oglasil takoj, potem bilo bi vsaj čas v obče to vprašanje pretresavati. Potem pa dr. Rieger prestopi v bistvo zahteve Tilšerjeve ter mu z neprikrito odkritosrčnostjo odgovarja v resnici kot mož, ki ima zavest, da je svoje življenje vspešno posvetil blagoru svojega naroda, kot mož, ki ima v političnem življenju mnogo skušenj in mnogo zaslug, in kot mož, ki sme Tilšerja in tovariše njegove vprašati, od kod si jemljejo pravico, njemu in vsemu klubu očitati, da delujejo v nevarnost, v škodo in pogubo češkega naroda! Z dobro vestjo sme pričakovati dr. Rieger sam in pa vsi staročehski tovariši njegovi sodbe vsega naroda. Mladočehom pa zakliče Rieger: Pokažite mi, kaj ste storili za naš narod. Kakor sedaj, kričali ste, da šolstvo uniči naš narod in prepričali ste se, kako z množanjem ljudskih in srednjih šol raste razvoj in omika našega naroda, kako smo temu priborili češko vseučilišče in kako se je osnova našega šolstva, ne brez naših zaslug, venčala z ustanovljeno akademijo znanosti.

Kaj pa imate vi pokazati za saboj družega, kakor razdor v narodu, katerega širite z zvižčami, obrekovanjem in sumničenjem.

Katera dejanja, žrtve in katere zasluge dajejo Vam pravico, nam nasproti staviti se kot izgled domoljubja.

Odgovor dr. Riegerjev je po vsem tako srečen, da se more Tilšerju in tovarišem njegovim po pravici klicati, našli ste, kar ste iskali.

Srbska. — Z Belega grada se poroča, da je dosedanji poslanik v Petrogradu Juri Simič imenovan za poslanika prve vrste na Dunaji, dosedanji dunajski poslanik Petronjevič pa za poslanika prve vrste v Petrograd.